

en dat het werk dus af is. Op den titel zal hij zeker *tweede druk* laten snijden, dat is zoo vleijend voor de ijdelheid van den auteur! . . .”.

Eveneens vleijend voor den auteur maar minder voordeelig voor zijn en des uitgevers beurs waren de nadrukken.

Er werd in dien tijd geweldig misbruik van nadruk gemaakt, ook binnen onze grenzen, van Nederlandsche auteurs. In den brief van 7 Maart 1833 schrijft Tollens aan G. T. N. S.: „Ik kom daar juist van voor den Regter. Twee boekwurmen alhier hebben op de onbeschaamdste wijze de stukjes nagedrukt die Wijt van mij heeft uitgegeven. Een derzelve heeft zelfs de brutaliteit gehad, van zijnen nadruk openlijk in onze stadscourant te annouceren. Wijt kwam mij vragen of hij zulks stilzwijgend zou gedoogen. Ik raadde hem het tegendeel aan: hij stelde de zaak in handen van den Officier van Justitie. Heden voor veertien dagen hebben de Heeren Ulrich en Kusters het eerst te regt gestaan. Heden zou de zaak worden bepleit, na alvorens mijn getuigenis voor den Regter zou zijn afgelegd. Men heeft mij deze ceremonie met de meeste bescheidenheid doen ondergaan. Daarop deed de Officier zijnen eisch, voor den minsten der twee zondaren in *f* 100 boete aan de armen, en in *f* 400 voor 2000 Expl. ten behoeve van Wijt bestaande. Dewijl ik pressante bezigheden had, verzocht ik mij te mogen absenteren, alvorens den eisch tegen den grootsten en brutaalsten overtreder was uitgesproken, en ik heb dus ook het pleidooi van den verdedigenden advocaat niet bijgewoond. — Wijt zal wel spoedig het vonnis komen vertellen. Het spreekt van zelve, dat hij van de boete geen penning in zijnen zak zal willen steken, althans ik zou hem dat zeer euvel duiden. Maar aan de ongeoorloofde nadruk-manie moest een perk gesteld worden: het ging te ver, dan dat men er de oogen voor zou kunnen sluiten. . . t. t. Tollens”.

Een belangrijk tijdstip voor Tollens als schrijver en voor G. T. N. Suringar als uitgever naderde: Immerzeel wilde zijn fondsen verkoopen. Tollens gaat na wat I. van hem heeft . . . „Wat betreft eene poging om mijne werken, namelijk N. 8, 9, 10 en het onvermelde N. 12 (van den catalogus) uit